

vedrørende dette besøg. I rapporten bemærkes, at noget efter komitéens opfattelse kan tyde på, at Danmark - i hvert fald i sager om alvorlig narkokriminalitet og voldskriminalitet - ikke har fundet den rigtige balance mellem behovet for efterforskning af kriminelle forhold på den ene side og de mulige skadevirkninger ved anvendelse af isolation på den anden side. Komitéen henviser i den forbindelse til, at nogle anklagere og nogle dommere har udtalt, at en varetægtsfængsling i sager om overtrædelse af straffelovens § 191 normalt vil indebære anbringelse i isolation.

Europarådets Torturkomité anbefaler, at anvendelse af isolation kun bør finde sted, når det er absolut nødvendigt. Endvidere bør afgørelser om isolation og forlængelse af isolation træffes skriftligt, og varetægtsarrestanten bør informeres mundtligt og letforståeligt om baggrunden for beslutningen. Endelig bør en afgørelse om forlængelse af isolation træffes særskilt og ud fra det generelle princip, at enhver anbringelse i isolation skal være så kortvarig som mulig. Komitéen opfordrer i øvrigt Danmark til at overveje indførelsen af en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af anbringelser i isolation.

Danmark har i et foreløbigt svar af 20. oktober 1997 til Europarådets Torturkomité bl.a. redegjort for reglerne om varetægtsfængsling i isolation.

Det foreløbige svar indeholder også en omtale af Rigsadvokatens meddelelse af 14. marts 1997 om retningslinier for behandling af arrestantsager, hvor varetægtsfængslingen overstiger 3 måneder. Der er i svaret peget på, at formålet med Rigsadvokatens meddelelse er at sikre, at en varetægtsfængsling bliver af så kort varighed som muligt.

Der henvises til betænkningen s. 56-57.

2.4.4. Justitsministeriets overvejelser

I sit hørings svar over betænkningen anfører det Danske Center for Menneskerettigheder indledningsvis, at Danmark ikke internationalt retligt er forpligtet til at afskaffe varetægtsfængsling i isolation. Centret anfører imidlertid, at Danmark er forpligtet til at begrænse brugen af isolation i så vidt omfang som muligt, herunder navnlig brugen af langvarig isolation af varetægtsfængslede.

Det Danske Center for Menneskerettigheder anser det som udgangspunkt for positivt at søge at opnå en væsentlig begrænsning i omfanget og brugen af isolation af varetægtsarrestanter. Dette er fuldt i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Centret anser det dog principielt som ønskeligt at sigte mod en total afskaffelse af varetægtsfængsling i isolation.

Centret peger på, at mens Danmark ikke er internationalt retligt forpligtet til at afskaffe varetægtsfængsling i isolation, har flere internationale organer udtalt kritik, specielt af Danmarks brug af langvarig isolation af varetægtsfængslede. Under hensyn til Danmarks internationale retlige forpligtelser, herunder anbefalinger fra internationale organer, anbefaler Centret, at der indføres en absolut grænse for den tidsmæssige udstrækning af isolation under varetægtsfængsling.

I lighed med Det Danske Center for Menneskerettigheder finder Justitsministeriet ikke, at Danmark er internationalt retligt forpligtet til at afskaffe varetægtsfængsling i isolation.

Som anført ovenfor under pkt. 2.4.1., er der ikke nogen holdepunkter for at antage, at isolation inden for rammerne af retsplejelovens regler generelt vil blive anset for stridende mod den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 3.

Ved en gennemførelse af dette lovforslag vil Danmark desuden på næsten alle punkter have imødekommet både FN's og Europarådets Torturkomitéers anbefalinger. Om overvejelserne vedrørende en ufravigelig overgrænse for den tidsmæssige udstrækning af isolation henvises til pkt. 2.7.3. nedenfor. I øvrigt kan nævnes, at Danmark efter Justitsministeriets opfattelse ikke er internationalt retligt forpligtet til at indføre en sådan ufravigelig overgrænse.

2.5. Fuldstændig og delvis isolation

2.5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 770 a kan retten efter anmodning fra politiet bestemme, at en varetægtsarrestant fuldstændigt eller delvis skal udelukkes fra fællesskab med andre indsatte (isolation).

Ved fuldstændig isolation er der truffet bestemmelse om, at varetægtsarrestanten skal afskæres fra samvær med alle andre indsatte i fængslet. Ved delvis isolation er der truffet bestemmelse om, at varetægtsarrestanten ikke må have samvær med bestemte, angivne andre indsatte. Delvis isolation anvendes kun sjældent i praksis.

2.5.2. Strafferetsplejeudvalgets forslag

Strafferetsplejeudvalget foreslår, at den særlige regulering i retsplejeloven af varetægtsfængsling i isolation alene skal finde anvendelse i den situation, hvor der er spørgsmål om udelukkelse af arrestanter fra fællesskab med alle andre indsatte (fuldstændig isolation).

Efter udvalgets opfattelse kan de ulemper, der i almindelighed er forbundet med anbringelse i delvis